

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 7CoCsp/15/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119266741
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mariana Harvancová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:6119266741.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Mariany Harvancovej a členov senátu Mgr. Adely Unčovskej a Mgr. Niny Dubovskej, v spore žalobcu: PRIVATdebt, s.r.o., Železničná 4/A, Hlohovec, IČO: 45 322 571, právne zastúpeného: JUDr. Ján Halko, advokát, IČO: 50 589 865, so sídlom Cyrila a Metoda 105/2, Rožňava, proti žalovanému: V. E., V.. XX.XX.XXXX, B. P. T. XX, P., o zaplatenie 70,70 eur s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II zo dňa 21. októbra 2019, č. k. 21Csp/83/2019-55 v spojení s dopĺňacím rozsudkom Okresného súdu Bratislava II zo dňa 24. januára 2020, č. k. 21Csp/83/2019-90, jednomyseľne takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom v napadnutej zamietajúcej časti a vo výroku o trovách konania z r u š u j e a vec v rozsahu zrušenia v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom, v spojení s dopĺňacím rozsudkom, súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 70,70 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 70,70 eur od 09.06.2018 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 1,20 eur, všetko do 15-tich dní od právoplatnosti rozsudku, vo zvyšku súd uplatnený nárok zamietol a žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Právne vec posúdil podľa ust. § 524 ods. 1 a 2, § 526 ods. 1 a 2 a § 760 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), ust. § 11 ods. 2 písm. b), § 14 ods. 2 a § 17 ods. 2 zákona č. 56/2012 Z. z. o cestnej doprave v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cestnej doprave“). Vykonaním dokazovaním mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaný 09.05.2018 cestoval vo verejnom hromadnom dopravnom prostriedku, bol ako cestujúci povinný zaplatiť cestovné a na vyzvanie sa preukázať platným cestovným lístkom, ktorým sa nepreukázal, na základe čoho mu vznikla povinnosť zaplatiť cestovné 0,70 eur a úhradu pri nepreukázaní sa platným cestovným lístkom 70 eur, t. j. spolu sumu vo výške 70,70 eur. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a plne úspešnému žalobcovi priznal nárok na ich náhradu v rozsahu 100 %.

3. Na návrh žalobcu na doplnenie rozsudku doplnil svoj pôvodný rozsudok vyššie uvedeným dopĺňacím rozsudkom o výrok, ktorým uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 1,20 eur, vo zvyšku uplatnený nárok žalobcu zamietol. Poukázal na to, že žalobca žalobou žiadal zaplatenie sumy vo výške 70,70 eur s 5 % ročným úrokom z omeškania z dlžnej sumy do zaplatenia. spolu s nákladmi spojenými s uplatnením pohľadávky vo výške 26,40 eur a taktiež žiadal priznať trovy konania. Právne vec posúdil podľa ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ust. § 16 ods. 1 a § 251 CSP a ust. § 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) a vecne tým, že aj keď od 15.06.2019 obsahuje vyhláška v ust. § 13a ods. 1 písm. d) aj

úkon „predžalobná výzva“, tento úkon podľa ust. § 251 CSP nemôže a ani nepredstavuje trovy konania, predstavuje príslušenstvo pohľadávky tak, ako si ho uplatnil žalobca. Podľa názoru prvoinštančného súdu ide o neúčelné a nespravodlivé uplatnenie práva v tejto časti v kontexte výšky žalovanej sumy, pravidelnú formulárovosť hromadných žalôb a právnu nenáročnosť prípadu. Poukázal na to, že je v príkrom rozpore so zásadami právneho štátu, aby žalovaný v dôsledku porušenia svojich povinností (ako cestujúci bez platného cestovného lístka) bol neúmerne a zbytočne zaťažovaný priamo voči právnomu zástupcovi oprávneného, keď zákon o cestnej doprave ustanovuje sankciu za takéto správanie sa cestujúceho. Úspešný žalobca má preto nárok na ním účelne vynaložené trovy konania 79,86 eur (16,50 eur ako súdny poplatok a 63,36 eur ako trovy právneho zastúpenia) a žalovanú istinu 70,70 eur (ktorá v sebe obsahuje sankciu vo výške 70 eur ako stonásobku základného cestovného), preto príslušenstvo - náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo výške 26,40 eur ako odmena právneho zástupcu (pozn. odvolacieho súdu - žalobca si uplatňuje celkovo náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 31,68 eur ako súčet odmeny za 1 úkon právnej služby vo výške 16,60 eur, režijného paušálu vo výške 9,80 eur a DPH vo výške 5,28 eur) je neúčelným navýšovaním pohľadávky a predstavujú neúmerne zaťaženie žalovaného v prípade, že žalobca nepreukázal reálne doručenie predžalobnej výzvy a v sporoch nepredkladá súdu doručenký. Z "pro forma" preukazovania zaslania predžalobných výziev je potrebné dovodiť záver o jeho neúčelnosti. V dôsledku aplikácie ust. § 251 CSP nespadá odmena za takýto úkon pod náhradu trov právneho zastúpenia. Podľa názoru prvoinštančného súdu je potrebné zohľadniť to, že požiadavka žalobcu v časti nákladov vzniknutých spojených s uplatnením pohľadávky (odmena advokáta za úkon, kedy ten ani nepreukázal jeho doručenie, resp. možnosť žalovaného, aby sa s ním oboznámil) nepredstavuje spravodlivý a proporcionálny výkon práv, a to ani vtedy ak samotný žalobca bol v konaní úspešný. Z podacieho hárku vyplýva suma 1,20 eur ako poštovné, ktorá suma predstavuje preukázané náklady spojené s uplatnením pohľadávky, ktorú súd žalobcovi priznal v súlade so zásadami proporcionality.

4. Proti výroku rozsudku (v spojení s jeho doplnením), ktorým bola žaloba vo zvyšnej časti zamietnutá (zvyšok nároku na náklady spojené s uplatnením pohľadávky), podal žalobca včas odvolanie a žiadal napadnutý rozsudok zrušiť, vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a priznať žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. Odvolanie žalobca odôvodnil tým, že napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a rovnako súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keď sa v odôvodnení vôbec nezaoberal argumentom žalobcu, že predžalobnú výzvu musel uskutočniť pre prípustnosť návrhu na vydanie platobného rozkazu. Žalobca s odkazom na návrh na vydanie platobného rozkazu zdôraznil, že zaslaná predžalobná výzva bola nevyhnutným predpokladom prípustnosti návrhu v upomínacom konaní v zmysle ust. § 3 ods. 6 písm. d) zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní (ďalej len „zákon o upomínacom konaní“), účelnosť tohto úkonu je jednoznačná, keďže bez jeho uskutočnenia by súd návrh na vydanie platobného rozkazu odmietol a súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku k tejto kľúčovej okolnosti vôbec nevyjadruje. Ak zákonodarca požaduje od žalobcu uskutočnenie predžalobnej výzvy, je výklad súdu, že takáto výzva je zbytočná a neúčelná v rozpore so zákonom. Žalobca má najväčší záujem na mimosúdnom vymožení svojich pohľadávok a predžalobná výzva je žiaducim nástrojom predchádzania súdnych sporov pre všetky zúčastnené strany. K odôvodneniu rozsudku, že žalobca nepredkladá doručenký, ktoré by preukazovali zaslanie a prebratie predžalobných výziev, namietal žalobca, že priložený podací hárk preukazuje zaslanie predžalobnej výzvy, vo vzťahu k jej doručeniu uviedol, že odmena advokátovi nepatrí za doručenie vyhotoveného úkonu právnej služby, nárok mu vzniká už samotným vyhotovením predžalobnej výzvy a jej odovzdaním žalobcovi, pričom potvrdzuje, že ak by výzva nebola ďalej odoslaná žalovanému, nebolo by možné hovoriť o účelnosti takto žalobcom vynaložených nákladoch spojených s uplatnením pohľadávky (ale o tento prípad v danej veci nejde). Odovzdaním zásielky s predžalobnou výzvou doručovaciemu orgánu sa zásielka musela dostať do dispozičnej sféry žalovaného (na adresu zistenú pri kontrole cestovných lístkov), ktorý ju buď prevzal alebo sa vrátila ako neprevzatá v odbernej lehote alebo ako „adresát neznámy“, je teda nepochybné, že žalovaný mal možnosť predžalobnú výzvu prevziať. Ak má súd prvej inštancie za to, že nárok na odmenu advokáta vzniká až dorúčením resp. vrátením poštovej zásielky s predžalobnou výzvou, žalobca nemá problém túto skutočnosť dodatočne preukázať digitálnym výstupom zo služby na webovom sídle Slovenskej pošty, a.s. (<<https://tandt.posta.sk/>>). Žalobca poukázal na vnútornú rozpornosť napadnutého rozsudku, keď na jednej strane súd prvej inštancie uvádza, že uskutočnená predžalobná výzva je neúčelná, no žalobcovi priznáva poštovné za jej zaslanie, z čoho vyplýva, že súd prvej inštancie nepovažuje za neúčelnú samotnú predžalobnú výzvu, ale trovy právneho zastúpenia s

ňou spojené, ktorý záver je v rozpore s ústavným právom na súdnu ochranu a právnu pomoc podľa čl. 47 ods. 2 Ústavy. Ak teda má žalobca Ústavou garantované právo nechať sa zastúpiť právnym zástupcom, ktorý v mene žalobcu uskutoční úkon právnej služby, za ktorý mu v zmysle vyhlášky patrí odmena, súd nie je oprávnený žalobcom vynaložené trovy právneho zastúpenia v podobe odmeny advokáta za tento úkon nepriznať a priznať len hotové výdavky s úkonom spojené (poštovné). O to viac, ak je uskutočnenie tohto úkonu vyžadované zákonom. Na oprávnenosti nákladov spojených s uplatnením pohľadávky v podobe trov právneho zastúpenia za predžalobnú výzvu nič nezmenila ani novela vyhlášky s účinnosťou od 15.06.2019, keď predžalobná výzva je písomné podanie protistrane týkajúce sa vecí samej (podľa ust. § 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky) a poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 9.6.2010, sp. zn. 3 M Obdo 2/2010 (zverejnené v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR, č. 7/2010) a rozhodnutia ostatných senátov Okresného súdu Bratislava II, ktoré priznávajú žalobcovi náklady spojené s uplatnením pohľadávky vo veciach pohľadávok z dopravy. V tomto kontexte je tak napadnutý rozsudok v rozpore s princípom právnej istoty a predvídateľnosti súdneho rozhodnutia s odkazom na nález Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 19/2016.

5. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

6. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu a medziach dôvodov odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 a 378 ods. 1 CSP) v napadnutom rozsahu zamietajúceho výroku t.j. vo zvyšku nároku na náklady spojené s uplatnením pohľadávky, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP), a po prejednaní vecí dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je podané dôvodne.

7. Podľa ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, príslušenstvom pohľadávky sú úroky, úroky z omeškania, poplatok z omeškania a náklady spojené s jej uplatnením.

8. Odvolací súd ako prvoradá konštatuje, že zhodne so žalobcom a súdom prvej inštancie má za to, že žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie sumy 31,68 eur predstavoval náklady spojené s uplatnením pohľadávky podľa ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a že v danom prípade nejde o nárok na náhradu trov konania podľa ust. § 251 CSP. Pre správne posúdenie žalovaného nároku v predmetnom spore odvolací súd odkazuje v plnej miere na ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít - v uznesení Najvyššieho súdu SR zo dňa 09.06.2010, sp. zn. 3M Obdo 2/2010 (zverejneného v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 7/2010) je judikované, že príslušenstvom pohľadávky sú aj vynaložené náklady na odmenu za právnu službu poskytnutú mimo súdneho konania v súvislosti s uplatnením pohľadávky (§ 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Náklady spojené s uplatnením pohľadávky sú najmä trovy vzniknuté v súvislosti s uplatnením pohľadávky, a to aj v predsúdnom štádiu, pričom sa jedná najmä o náklady, ktoré priamo súvisia s uplatnením pohľadávky. Tieto náklady sa musia týkať splatnej pohľadávky a musia byť účelne vynaložené na to, aby sa dali úspešne uplatniť aj v súdnom spore ako hmotnoprávny nárok odlišný od trov konania.

9. Z obsahu spisu vyplynulo, že žalobca v návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní ako dôkaz označil a predložil predsporovú výzvu/pokus o zmier zo dňa 06.03.2019 adresovanú právnym zástupcom žalobcu žalovanému a (hromadný) poštový podací hárok zo dňa 19.03.2019 o odoslaní predžalobnej výzvy žalovanému (celkový počet odoslaných zásielok 265 ks). V súvislosti so záverom súdu prvej inštancie, že náklady spojené s uplatnením pohľadávky ako odmena právneho zástupcu sú neúčelným navyšovaním pohľadávky v prípade, že žalobca nepreukázal reálne doručenie predžalobnej výzvy a nepredkladá súdu doručenky, je potrebné dať za pravdu odvolateľovi, že predžalobnú výzvu zo dňa 06.03.2019 odoslanú žalovanému dňa 19.03.2019 ako úkon právnej služby podľa ust. § 13a ods. 1 písm. d) vyhlášky je potrebné považovať za uskutočnenú jej vyhotovením a odoslaním žalovanému ako adresátovi, pričom nie je rozhodujúce, či žalovaný ako adresát uvedenú výzvu prevezme (viď. primerane rozhodnutie Krajského súdu v Tmave, sp. zn. 11CoCsp/9/2020).

10. Odvolací súd zároveň konštatuje, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že pri posúdení nároku žalobcu vychádzal súd prvej inštancie len zo záveru o nepreukázaní doručenia predžalobnej výzvy a jej neúčelnosti a nespravodlivom uplatnení (neúmerne navyšovanie pohľadávky a zaťažovanie žalovaného, „pro forma“ preukazovanie zaslania predžalobných výziev). V odôvodnení rozhodnutia však úplne absentuje zdôvodnenie, ako sa súd vysporiadal s citovanou ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo sp. zn. 3M Obdo 2/2010) vo vzťahu k splneniu predpokladov vzniku hmotnoprávneho nároku žalobcu na náklady spojené

s uplatnením pohľadávky podľa ust. § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a s argumentáciou žalobcu, že zaslaná predžalobná výzva bola nevyhnutným predpokladom prípustnosti návrhu v upomínacom konaní podľa ust. § 3 ods. 6 písm. d) zákona o upomínacom konaní; touto argumentáciou sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal, a to po skutkovej ani po právnej stránke.

11. So zreteľom na vyššie uvedené zistenia považuje odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie za nepreskúmateľný, nesplňajúci zákonné náležitosti predpísané v ust. § 220 ods. 2 CSP, nakoľko v ňom absentujú dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil, a z toho vyplývajúci jednoznačný a nepochybný záver o nedôvodnosti nároku žalobcu. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav, a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Úvahy súdu o skutkových, ale aj právnych záveroch musia byť riadne a zrozumiteľne odôvodnené tak, aby nevznikli pochybnosti o zákonnosti rozhodnutia najmä zo strany sporových strán, ktorým je takéto rozhodnutie určené. Nedostatok riadneho a presvedčivého odôvodnenia rozhodnutia je porušením práva strany sporu na spravodlivé súdne konanie, pretože sa jej tým odníma možnosť vnímať rozhodnutie ako logicky pochopiteľný celok a súčasne možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia opravných prostriedkov. Tieto pochybenia súdu prvej inštancie nie je možné v odvolacom konaní napraviť, nakoľko nedostatočné odôvodnenie (dopĺňacieho) rozsudku nemohol odvolací súd preskúmať. Zároveň mu tiež neprislúcha hodnotiť a vyvodzovať právne závery z tvrdení a dôkazov, ktoré súd prvej inštancie nevykonal, v napadnutom (dopĺňacom) rozsudku nespomenul a ani nehodnotil.

12. Z dôvodu hospodárnosti konania odvolací súd považuje za potrebné zopakovať, že žalobca si nárok na zaplatenie nákladov na právne zastúpenie v súvislosti s predžalobnou výzvou v sume 31,68 eur v konaní uplatnil ako príslušenstvo pohľadávky, pričom žalobca je povinný tento nárok nielen tvrdiť, ale aj riadne preukázať, keďže primárnou podmienkou úspechu žalobcu pri uplatňovaní tohto hmotnoprávneho nároku je hodnoverne preukázať, že mu tento náklad vznikol, t.j. že ho už vynaložil. V ďalšom konaní bude preto úlohou súdu prvej inštancie v prvom rade na základe vykonaného dokazovania vyhodnotiť, či žalobca ním uplatnený nárok na zaplatenie 31,68 eur preukázal (súd poukazuje na to, že predmetom konania je už len jeho časť po odpočítaní priznanej a odvolaním nenapadnutej sumy 1,20 eur, t.j. nárok vo výške 30,48 eur). V prípade, že súd prvej inštancie dospeje k záveru, že žalobca preukázal vynaloženie nákladov spojených s uplatnením jeho pohľadávky v zostávajúcej žalovanej výške, bude súd prvej inštancie povinný posúdiť, či tieto náklady priamo súviseli s uplatnením pohľadávky a či boli účelne vynaložené, pričom sa vysporiada aj s argumentáciou žalobcu, ktorý v žalobe tvrdil, že predžalobná výzva bola nevyhnutným predpokladom prípustnosti návrhu v upomínacom konaní.

13. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) C.s.p. v spojení s § 391 ods. 1 C.s.p. v napadnutej zamietajúcej časti, ako i v závislom výroku o trovách konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom opätovne rozhodne o žalobe žalobcu v časti o zaplatenie 30,48 eur, viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (ust. § 391 ods. 2 C.s.p.) a rozhodnutie odôvodní tak, aby zodpovedalo ust. § 220 ods. 2 CSP.

14. V novom rozhodnutí o veci súd prvej inštancie rozhodne o náhrade trov konania (§ 262 ods. 1 a § 396 ods. 3 CSP).

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).